

Transparency International
peqquserlulluni iluanaarniartarner-
mik akiuiniarluni suliniuteqartunit silar-
suarmi siuttuuvoq. Suliniaqatigiiffik nunarsuaq
tamakkerlugu 100't sinnerlugit immikkoortortaqar-
tarpoq kiisalu qitiusumik Berlin-imi allattoqarfeqarluni.
Peqquserlulluni iluanaarniarnermik ajornartorsiuteqar-
neq uppersaatissarsiortarparput sammineqarneru-
nissaalu sulissutigisarlugu aammalu naalackersuisut,
inuussutissarsiutinik ingerlatallit suliniaqatigiiffillu
suleqatigalugit suleriaatsinik, peqquserlulluni
iluanaarniarnermik sunniuteqarluartumik
akiuiniutaasinnaasunik, piviusun-
ngortitsiniartarluta.

IMAI

KALAALLIT NUNAANNI
PEQQUSERLULLUNI
ILUANAARNIARNEQ

4

GAB-MISISSUINEQ

6

2014-IMI ANGUSAT

8

SOOQ KALAALLIT NUNAANNI
PEQQUSERLULLUNI
ILUANAARNIARNEQ SULINIU-
TEQARFIGISSAVARPUT

4

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL

6

PERIUSISSIAQ
ILIUUSSATULLU
PILERSAARUTIT

8

KALAALLIT
NUNAAT NUNARSUAR-
MIOQATIGIINNI

4

PEQQUSERLULLUNI ILUANAAR-
NIARNEQ AKIORNIARLUGU
NUNARSUAQ TAMAKKERLUGU
SULINIAQATIGIIFFIK

6

MALUGINEQARNEQ
AKUUTITSINERLU

8

KALAALLIT NUNAANNI
PEQQUSERLULLUNI
ILUANAARNIARNEQ

5

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
GREENLAND-IP
INGERLANERA

7

2014-IMI SUMUT
KILLIPPUGUT

8

INATSISIT

6

SULINIAQATIGIIFFIUP
AAQQISSUGAANERA

7

AVAMMUT
SAQQUMILAAARNEQ
TUSAGASSIUUTINULLU
SAMMISUMIK
ILIUUSEQARNEQ

8

TUSARNIAANERIT

8

TI SUMMERSCHOOL

10

ALLATTOQARFIK

11

ATAATSIMIINNERIT

9

NUNATSINNI POLITIKKIKKUT
PITUTTORSIMANNGITSUT
SULEQATIGIFFIAT
(NGO'T SULEQATIGIFFIAT)

10

TI SUMMERSCHOOL

11

ATAATSIMEERSUARNERIT

9

TRANSPARENCY
INTERNATIONALIP
BERLIN-IMI UKIUMOORTUMIK
ATAATSIMEERSUARNERA

10

INNUTTAASUNUT
ATTAVEQARNEQ

9

TI'P ALLAFFEQARFIANIT
TIKERAARNEQARNEQ

10

PAASISSUTISSATUT
ILINNIUTISSATULLU
ATORTUSSIAT

10

ANINGAASAATEQARFIIT
TUNISSUTISIALLU

10

KALAALLIT NUNAANNI PEQQUSERLULLUNI ILUANAARNIARNEQ

SOOQ KALAALLIT NUNAANNI PEQQUSERLULLUNI ILUANAARNIARNEQ SULINIUTEQARFIGISSAVARPUT

Peqquserlulluni iluanaarniarneq isumaginnittoqarfanni suniluunnit aammalu inuiaqatigiinni inissisimaffinni suniluunnit nassaassaasinnaavoq. Peqquserlulluni iluanaarniarneq tassaaginnaanngilaq akiliilluni peqquserlutsitsineq, peqquserlunneq allallu piinik imminut paarititanik peqquserluuteqarneq. Aamma allatut atorfigisamik atorneqarneq peqquserlulluni iluanaarniarnerusinnaavoq, assersuutigalugu akiliilluni akuersititsiniarneq, tunissuteqarneq, aliikkusersuineq, ikinngutinik ikuineq, salluutitsineq qanigisanillu salluutitsineq.

Ajornartorsiutit taama ittut ataatsimut qanoq taaneqartarneq Transparency International (TI) malillugu imatut paasissariaavoq:

Peqquserlulluni iluanaarniarneq Transparency International malillugu tassaavoq imminut iluanaarutissinniarluni tatigisaasutut atorfigisamik atorneqarneq. Kikkunnut tamanut ajoqusiisarpog, inuit oqartussaasutut inissisimasut qanoq unneqqaritsiginerat allat inuunerannut, pilersorneqarnerannut piluarnerannullu apeqqutaatinneqaleraangat.

Peqquserlulluni iluanaarniarneq qanorluunnit ikkaluaruni inuiaqatigiinnut ajoqusiisarpog, assigiinngitsunik atugassaqartitsinermik tatigeqatigiinnginnermillu pilersitsinermigut aammalu ammasumik unammilleqatigiittoqarsinnaaneranik akornusiinermigut. Nunarsuarmioqatigiit Aningaaserivissuat (Verdensbanken) aamma Naalagaaffiit Peqatigiit Ineriartortitsinermut Suliniuteqarfiat (UNDP) naapertorlugit peqquserlulluni iluanaarniarneq attassilluarsinnaasumik ineriartortitsinissamat silarsuami aporfeqartitsinerpaavoq. Peqquserlulluni iluanaarniarneq ammasumik oqaluuserissallugu paqu-

minartutut isigineqaaqjaasarpoq, taamaattumillu paasineqarsinnaanera ajornakusoortarluni – kisianni ammasumik pissusilersorfiusumi ingerlatiinnaruminaatsuuvoq. Taamaattumik TI peqquserlulluni iluanaarniarnermik akiuiniernermini sulissutigjuarpaa isumaginnittoqarfanni tamani nunani allaniippata, nunagisamiippata najugaqarfigisamiip-pataluunnit ammasumik pissusilersortoqartarnissaa.

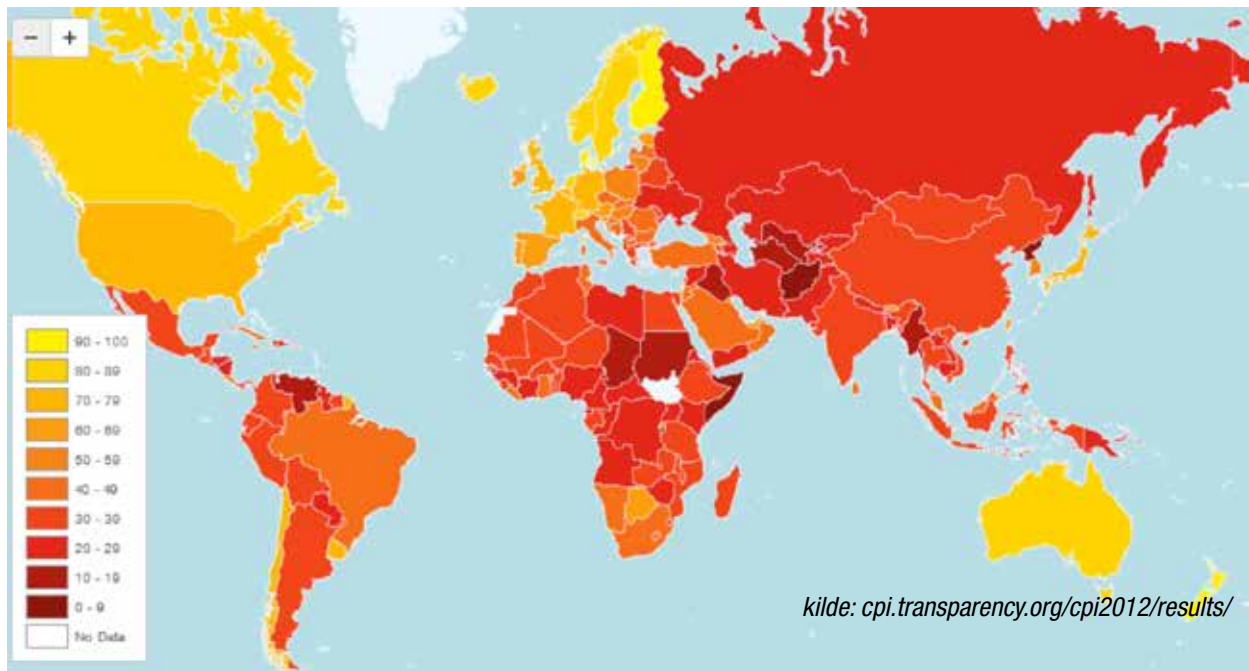
TI nunarsuarmi peqquserlulluni iluanaarniarneq pillugu nalunaarusiaminik saqqummersitsisarpoq. Taakkunani aallavigineqarsinnaasarput silaannaap allanngoriartorneq, ilinniartitaanermut, namminersorlutik ingerlatsisunut inatsisilerituunullu tunngasut.

KALAALLIT NUNAAT NUNARSUARMIOQATIGIINNI

Kalaallit Nunaanni peqquserluttarnerup qanoq atugaatigenera maannamut suliniaqatigiiffinit arlaannaannulluunnit attuumassuteqanngitsunit misissuiffigineqarnikuunngilaq, taamaattumillu TI nunarsuaq tamakkerlugu peqquserlulluni iluanaarniarnermik nalunaarsuiffiani ersigani. Taamaalluni nunarsuup assingani peqquserlulluni iluanaarniarnerup allattorsimaffiani Kalaallit Nunaat qaqqortumik qalipaateqartinneqarpoq (takussutissiaq ataaniittoq takuuk). Transparency International Greenlandip ingerlaavartumik paasiniaaffigaa, taamatut nunat tamalaat misissuiffigineqartarnerannut Kalaallit Nunaata ilaatinneqartalersinnaanissaa sutigut periarfissaqarnerisooq.

Kalaallit Nunaanni nunap ilua isumalluarnartorpassuaqarfivoq, uuliamik aatsitassanillu tunisassioertunit iluaqutigineqarusuttunik. Misilittakkat naapertorlugit suliffeqarfissuit tamakku silarsuarmi peqquserlunnerpaanut ilaapput¹. Tamanna Transparency International Greenlandimut (TIG) ernumalersitsivoq, tassami taamatut peqquserluttoqartarnerup ineriartornerup inuiaqatigiinnut tamarmiusunut

¹ Paasisaqarfiginerorusukkukku takuuk Transparency Internationalip *Bribe Payers Index 2011* qupp. 14-15 aamma *Global Corruption Report 2009* qupp. 54.

iluaguusiinnaanergiluanik ajoquusiinnaammat, iluanaarutit nunamit annisiinnaarneqarsinnaanerit imaluunnit naligiingitsumik agguarneqarsinnaanerit pequtugalugu. TI-p sanilliussilluni misissueriaasia tunngavigalugu arlaannaannulluunnit attuumassuteqanngitsumik nalunaarusiaq 2012 -imi TIGimit saqqummiunneqarpoq, Nunagisami Tutsuiginartumik Sunner-tiasuunnginnermillu Ingerlatsineq pillugu Misissuineq (NIS)². NIS-imik misissuinermit paasiarneqartarpoq, inuiaqatigiit peqquuserlulluni iluanaarniernermit qanoq anigorsimaarinnillaqjitsiginersut. Misissuineq ingerlanneqartoq tamakkiisumik NIS-imik misissuinerunngilaq, aallarnisaatitulli pisortat suliffeqarfiutaat aallaavigalugit ingerlanneqarlutik illulioriternerit, aalisar-neq aammalu aatsitassat ikummatissallu paasiniaavigineqarput. Misissuineq peqquuserlulluni iluanaaniartoqarsinnaaneraniq malussarfiunngilaq, akiliilluni peqquuserlutsitsisarneq, allat piinik peqquuserluuteqartarneq imaluunnit peqquuserlunneq eqqarsaatigalugit – aappaatigullu takutinneqarpoq Kalaallit Nunaanni peqquuserlulluni iluanaarniernerup akiorniarsinnaaneranut ikittuinnarnik sanngiitsunillu suliffeqarfeqarlunilu iluaqutissaaleqisoq suleriaaseqaranilu. Pissutsit taama ittillugit Kalaallit Nunaanni suliniutini angisuuni aningaasarpassuarnik aningaasaliisus-saqarnissaanik pisariaqartitsineq annertuumik ernumassutis-seeratarsinnaavoq.

KALAALLIT NUNAANNI PEQQUSERLULLUNI ILUANAARNIARNEQ

Ataatsimut isigigalugu NIS-imik misissuinermit Kalaallit Nunaanni peqquuserlulluni iluanaaniartoqarsinnaaneranut navianaatit makku tikkuarneqarput:

- Innuttaasut suliniaqatigiiffii ikippit sanngiillutillu, atuagas-sarpassuarnik allanertanik suliffeqarfinit nunanit allaneer-

sunit paasinnilluarnissamut periarfissakillutik – minnerunngitsumik avatangiisinut tunngasut eqqarsaatigalugit

- Tusagassiorfiit pisortanit aningaasaliiffineqartarnissamik pisariaqartitsippat aammalu pisunut malinnaallutik nakkutiliisut inissinnissaminut piginnaasakillutik
- Peqquserluttuliorneq pinngitsoortinniarlugu ikitsuinnarnik nukissaalatsisunillu sullissiveqarpoq. Sullissivinni pioreersuni immikkoorluinartunik akisussaaffiligaasimanissaq amigaataavoq, nuna tamakkerlugu najugaqarfinnilu ataatsiakkaani.
- Pisortat aqutsisoqarfiini maluginiaaneq, akuutinneqarneq ilisimasallu amigaataapput, pingaartumik sulisut taarse-raannerujussuat pissutigalugu
- Inuit peqquuserluttoqarneranik ilisimasallit illersorniarlugit whistleblower-qarnermik aqqissuussaqaarneq amigaataavoq. Ullutsinni inuit tamakku allatigut iliuuseqarnissamik periarfissaqannginnamik TIG-mut saaffignittarput
- Inatsiliornermi ammasumik periuseqarneq amigaataavoq, pingaartumik Aatsitassanut ikummatissanullu Pisorta-qarfimmi
- Politikikkut ingerlatsinerup ilaanit – maanna aatsitassanut ikummatissanullu Naalakkersuisuusimasumiit – TIGp inuiaqatigiinni isigineqarneranik ajortisaareriaraluarneq malitsigisaanillu peqatigiiffimmut qunusaarineq
- Attaveqatigiiaat ilaqutariillu imminnut qanittoriippat, tamatumalu kingunerisaanik ulorianaateqarluarpoq pissusissamisuunngitsumik inoqatit innimisuffigerujussuarsinnaaneri peqatiserineqarsinnaanerilu
- Arlariinnik assersuutissaqarpoq, qanoq suliffeqarfiit malittarisassanut avatangiisinut inuillu pisinnaatitaaffiit attuumassuteqartunut sunniuteqartigarsersut, sulianilu taakku-nanerpiq soqutigisallit allat sissuertut inissimasinnaanerninnut ilisimasanik piginnaanernillu amigaateqartut.

² *Nalunaarusiaq qallunaatut, kalaallisut tuluttullu TIGp nittartagaani atuarneqarsinnaavoq*

INATSISIT

FN'ip Peqquserlulluni Iluanaarniarnermik Akiuiniarnermut Isumaqtigiissutaata aamma Århus-imi Isumaqtigiissut Inatsisartut 2014-mi Upernaakkut Ataatsimiinneranni siul-lermeerutaasumik oqaluuserineqarput. Qinersisoqarnissaa-
nik nalunaaruteqarneq peqquataalluni oqaluuserisat naam-
massineqanngillat. Naalakkersuisut peqquneqarput EITI
pillugu misissuissasut aammalu whistleblower-imik aaqis-
suussineq pillugu inatsisiliussasut. Inatsisiliornissamik suli-
niutit TIG-mit soqutigalugit malittarivagut.

GAB-MISSUINEQ

Ullumikkut qanoq isikkoqarpa, 2014-imi Kalaallit Nunaanni
FN'ip Peqquserlulluni Iluanaarniarnermik Akiuiniarnermut
Isumaqtigiissutaata kingunerisaanik pisussaaffiliunneqar-
simasunut tunngatillugu pissutsit eqqortut qanoq ippat?
Tamanna TIG-mit aamma Sulisitsisut Kattuffiannit apeqqu-
tineqarpoq, Inuit Pissinnaatitaaffiinnut Kalaallit Nunaata Si-
unnersuisoqtigiivilu misissuinissamat tapiissuteqarput. Ta-
manna Thomas Trier Hansen, Nordic Law Group-imeersumit
suliarineqarpoq. Misissuineq GAB 2015-ip upernaakkua
saqqummissaaq.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

PEQQUSERLULLUNI ILUANAARNIARNEQ AKIORNIARLUGU NUNARSUAQ TAMAKKERLUGU SULINIAQTIGIIFFIK

TI'p inissisimaffinni tamani sullissiveqarfinnilu tamani am-
masumik ingerlatseriaaseqarnissamik, akisussaassuseqar-
nissamik tutsuignartuunissamillu siuarsaaniarnermigut
qulakkeerniarusuppa nunarsuaqassasugut, naalakkersui-
suni, politikimik suliaqarnermi, inuussutissarsiu-
tini, sulini-
aqatigiiffinni inuillu ulluinnarni inuuneranni peqquserlulluni
iluanaarniartoqarfiumngitsumik. Suliniaqtigiiffik nunarsuaq
tamakkerlugu 100t sinnerlugit immikkoortortaqtartarpoq
kiisalu nunanut assigiinngitsunut attaveqarfimmik Berlin-
imi allattoqarfeqarluni. TI'p peqquserlulluni iluanaarniarn-
ermik ajornartorsiuteqarneq uppernaaatissarsior-
tarpaa sammineqarnerulersartarlugulu aammalu naalakkersuisut,
inuussutissarsiu-
tini ingerlatallit suliniaqtigiiffiillu suleqati-
galugit suleriaatsinik piviusunngortitsiniartarluni, peqquser-
lulluni iluanaarniarnermik sunniuteqarlumik akiuiniuta-
sinnaasunik.

Nunani ataasiakkaani immikkoortortaqrifiit suliniuteqarfiu-
put arlaannaannulluunnit attuumassuteqanngitsut, nunagi-
saminni nalunaarsorneqarsimasut nunarsuarlu tamakkerlu-
gu TI aqutigalugu imminnut ataqatigiittut. Immikkoortorta-
qrifiit tamarmik immikkut siulersuisoqarput ilaasortanillu
tunuliaqutaqarlutik, iliuusissanik pingaarnersiuisarlutik, su-
liniuteqartarlutik namminerlu aningaasanik pissarsior-
nis-
sartik akisussaaffigisarlugu. Immikkoortortat TI'p Berlin-imi
allattoqarfiata ilisimasanik sakkusanillu (soorlu Corruption
Perception Index, Global Corruption Barometer, NIS atorlugu
misissuineq il.il.) ikorfartortarpai, kisiannili suliniutinut ta-
makkununga akissaannik pissarsissutissanagit. Aamat-
taa-
q nunat tamat allattoqarfiata ukiut tamaasa nunat im-
mikkoortuini nunarsuarmilu tamarmi ataatsimiinnernik aq-
qissuussisarpoq, taakkunanilu immikkoortortaqrifiit misi-

littakkaminnik paarlaasseqatigiittarput, suleqatigiinnernik
nutaanik pilersitsisarlutik aammalu ilisimatusarneq, sulini-
utit TI-llu ataatsimut angusimasai pillugit ilisimasat nutaat
tunioraqatigiissutigisarlugit.

TIG aqqissugaanermut tamatumunnga ilaavoq TI'llu
anguniagai tapersorsorlugit. Ullumikkut peqquserlulluni
iluanaarniarnermik periutsit aammalu ammasuunngitsu-
mik ingerlatsineq TIG-mit qisuariarfigineqartariaqartut pio-
reeraluartut, pingaarnarpaatut anguniagaraarput aatsitas-
sarsiornerup ikummatissarsiornerullu tungaasigut sukka-
sumik ineriartornermi peqquserlulluni iluanaarniartarne-
rup atuuttartunngorsinnaanerata pinaveersaartinnissaa.
NIS-imik nalunaarusiamit ilisimavarput, peqquserlulluni
iluanaarniartarnermik maluginninniarneq Kalaallit Nunaanni
annikitsuinnaasoq aammalu suliaasaqrifiit, sakkussat su-
leriaatsillu pinaveersaartitsiniutaasinnaasut ataatsimut isi-
galugu pigineqanngitsut. Ukiut ingerlanerini, immikkulli
malunnaatilimmik 2014-mi, politikeri innuttaasullu akor-
nanni soqutigineqaleriartuinnarpoq ammanerusumik paasi-
niaruminarnerusumillu ingerlatsisoqarnissaa, pingaartumik
pisortat ingerlatsisoqarfiini.

Suliniaqtigiiffiit mikisukkuutaarput aningaasakilliorlutillu,
tamatumalu kingunerivaa suli isornartorsiutaasinnaasunik
suliaasaqarfeqanngimmat, ineriartornermik malinnaasin-
naasunik aammalu politikeri atorfilltanillu aatsitassat
tungaasigut ineriartornermik akisussaattitsinnaasunik.
Aamma tusagassiuutit isornartorsiuisinnaasutut inississin-
naanerminnut nukissanik piginnaanernillu amigateqarput.
Taamatut inissisimassagaanni ilisimasaqarneq teknikkikkul-
lu piginnaasaqarneq pisariaqarput.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL GREENLAND-IP INGERLANERA

Transparency International Greenland (TIG) 2010-mi TI-mut Kalaallit Nunaanni attaveqaatit atuuilerpoq. Tassani siu- nertarinqarpoq eqqanaarniarneqassasoq Kalaallit Nunaat namminiilivikkartorerup aqputaani attanneqarsinnaasumik ineriartortinneqassasoq, peqquserlulluni iluanaarniarnermik qanigisanilluunnit sallititsineramik akornusersorneqarani, ki- siannili maanna siunissamilu kinguaariinnut iluaqutaasussa- mik. Tamanna piffissaagallartillugu iliuuseqarnissamik piuma- saqaatitaqarpoq.

Ataatsimut isigalugu suliniaqatigiiffik politikerinit, tusagassior- finnit, suliniaqatigiinnit allanit, inuussutissarsiutinik ingerlat- sisunit inuiaqatigiinnillu ilassilluarneqarsimavoq. Kisianni aamma isorinninniarortoqartarpoq ajornartorsiutinik sulinia- qatigiiffimmit qaqinneqartartunik isiginninniarusunngitsunik. Nunap isorartussusaa inunnillu ikitsuinnarnik isumalluutis- saqarnera pissutigalugit TIG suliniaqatigiiffinik allanik sule- qateqarpoq, attanneqarsinnaasumik ineriartortoqarnissaanik sapingisamik annertunerpaamik sunniteqarnissaq qulak- keerumallugu. Ataatsimoorluta apeqqutit paasiuminartumik ingerlatsinermut, avatangiisit pillugit innuttaasunik akuutit- sinermut aammalu inuit pisinnaatitaaffiinnut tunngasut sam- miniartarpagut. Suliniaqatigiiffiit politikikkut arlaannaatigul- luunnit attuumassuteqanngitsut akornanni suleqatigiiffik

2013-imi pilersinneqarpoq ullumikkullu ilaasortaralugit Trans- parency International Greenland, ICC Greenland, KNAPK, WWF Verdensnaturfonden aamma Earth Charter Greenland.

Transparency International suliniaqatigiiffimmut ilaasortan- ngorniaaraanni aqput takisooq ingerlavigisariaqarpoq, sisa- manik immikkoortortalik: 1) attaveqaatissatut suleqatigiiffik siummasissumik tunuliaqutalinnit peqataaffineqartoq pilersinneqassaaq TI'llu allaffeqarfianit maleruagassat malillugit pilersinneqarsimasutut akuerineqassalluni 2) National Con- tact Point suliniaqatigiiffittut ilusilersorneqassaaq, taassuma- lu ukiut marluk missaasa ingerlanerani ataannarsinnaanini takutissava, akulikitsunik pisoqarfiusarnermigut angusaqar- luartarnermigullu, tamannalu pereerpat 3) suliniaqatigiiffiup taaguutigilissavaa National Chapter in Formation naggataa- gullu, ukiut 2-3 qaangiunnerisigut 4) tamakkiisumik nunagi- sami immikkoortortaarfittut, National Chapter-itut inissisi- malerneq. TIGp 2013-imi anguaa taaguut National Chapter in Formation qinnuteqaateqarlunilu 2015-imi tamakkiisumik Chapter-itut ilaasortanngortitaanissaq. Suliniaqatigiiffiup uki- uni siullerni atuuffimmini angusarisimasai pitsaasut Transpa- rency International-ip Berlin-imi allaffeqarfiata qanimut sule- qatigineqarneratigut pilersinneqarput.

SULINIAQATIGIIFFIUP AAQISSUGAANERA

Siulersuisut tallimanik ilaasortaqrput, taakkulu TIGp april 2014-imi ukiumoortumik ataatsimeersuarnerani qinerneqarput. December 2014-ip naanerani siulersuisut imatut inuttalersugaapput:

Anita Hoffer, siulittaasoq

Merete Smidt-Sivertsen, siulittaasup tullia

Tine Pars

Birgit Gedionsen

Jakob Strøm

Siulersuisut immikkut ilisimasalinnit marlunnik suleqateqar- put, taaseqataasinnaangitsunik: Anne Mette Christiansen aamma Thomas Trier Hansen.

2014-imi siulersuisunut ilaasortaasimasut allat: Aaja Chemnitz Larsen, siulersuisunut ilaasortaq piffissami 23. april-23. oktober. Tunuarpoq Inatsisartunut qinigasannortinnini pissutigalugu.

Ellen Høy Arnskjold siulersuisunut ilaasortaq piffissami 23. april-19. august. Tunuarpoq nunamut allamut nuunnini pissutigalugu.

Nuka Nathanielsen, siulersuisunut ilaasortaq piffissami 23. april-20. oktober. Nammineq piumassutsiminik tunuarpoq.

Tamatuma saniatigut suliniaqatigiiffik 2014-imi allattoqarfe- qarpoq, ilaannakortumik atorfilinnik marlunnik sulisoqarpoq Bodil Karlshøj Poulsen aamma Marianne Jensen. Siuner- taavoq 2015-imi akissaqartinniarneqassasoq allaffimmi pi- sortamik tamakkiisumik sulisussamik atorfinitsitsinissamut.

2014-IMI ANGUSAT

PERIUSISSIAQ ILIUSISSATULLU PILERSAARUTIT

TIG pilersinneqarnerminiilli sulinikooqaaq, oqariartuutiminik tigussaasunillu aaqiissutissatut siunnersuutiminik avammut aalajangiisartunullu apuussini-artarnermini. Ukiuni siullerni sisamani TIGp ingerlatarivai immikkut ilisimasalit-tut siunnersuineq, sungiusaaneq, ilinni-artitsineq innuttaasunillu akuutiisineq. TIG nutaanik ilaasortaqaalerpoq, tusagas-siutitini saqqumilaarpoq, sunniinarluni sulivoq, tusarniaassutinut akissuteqartar-poq, suliniaqatigiiffiit politikkikkut pitut-torsimangitsut suleqatigiiffiat aqquutigalu suliniaqatigiit allat peqatigalugit suliniu-tinut akuusarpoq aammalu suliat ataa-siakkaat arlallit malersukaarsimallugit. 2013-imiit TIG UN Global Compact-imut ilaasortaavoq aammalu Inuit Pisinnaati-taaffiinut Kalaallit Nunaata Siunnersuiso-qatigiivini sinniisuutitaqarluni.

2012-imi ukiumoortumik nalunaarusi-ami atuarneqarsinnaavoq 2013-imiit 2015-imut ukiuni pingasuni atuuttus-samik periusissiaq iliusissatullu pilersaarut, imaralugit maluginninniarneq aamma peqataatitsineq, inatsisit aamma suliffeqarfiit, siunissaq ungasinnerusoq isigalugu attarneqarsinnaasumik inger-latsineq kiisalu allanik attaveqateqarnis-saq peqatissarsiornissarlu. 2014-imi ukiakkut siulersuisut suleriaaseqarnis-saq pillugu isumasioqatigiipput. Tassa-ni isumaqatigiissutigineqarpoq suliniutit aallarierikkat ingerlateqqinneqassasut kisiannili aamma saqqumilaarnerunissaq namminerlu siulliulluni sulianik aallartit-sinerusarnissaq.

MALUGINEQARNEQ AKUUTITSINERLU

Peqquserlulluni iluanaarniarneq isertor-tumik ingerlanneqartarmat taamaallaal-lu isertuussatut alliaartuaartarluni, kikkut tamarmik ajornartorsiutinik maluginninni-artarnissaat pingaartorujussuuvuq. Peq-quserlulluni iluanaarniarnerup ajoqusii-sinnaaneraniq ilisimaarinnillutillu peq-quserlulluni iluanaarniarnerup qanoq akiorniarnissaa pillugu inuiaqatigiinni inuit amerlanerujartuinnartut ilisimaarin-nitsillugit, pissaaniliissutaasumik atoner-luinerup avammut toqqorsimajuarnissaa ajornakusoornerulersarpoq. Inuiaqatigiin-ni taama annikitsigisumik peqqusserlut-tarnerup ilisimaarineqarnera TIG-mit ernumanartinneqarpoq, taamaattumillu sakkortuumik ukkanneqarusupput ilinni-artitaaneq, sungiusaaneq aamma inuit akornanni soqutiginnilersitsinissaq.

2014-IMI SUMUT KILLIPPUGUT

Inuussutissarsiortunik, atorfilinnik, tusa-gassiortunik, suliniaqatigiiffinnik kiisalu ilinniagartuunik sungiusaaneq piginnaa-sanillu annertusaaneq. TIG-p siuliani taaneqartunut naleqqussakkamik pikko-rissaanermik ineriartortitsisimavoq, pik-korissartitsinerullu taassuma peqataasut peqquserlulluni iluanaarniarnerup akiorniarneranut paasiuminartumillu suleriaa-seqarnissamat sakkussanik ilisimasas-sanillu pisariaqartunik pigisaqalersissin-naavai. Pikkorissartitsinerini eqqartuus-sissuserisut maani najugaqartut kiisalu CSR-imik (suliffeqarfiit inuiaqatigiinni akissusaaqataanerannik sammisallit) im-mikkut ilisimasallit ilinniartitsisusarput. Pikkorissartitsinerini atorussat ilaattut quppersagaq peqquserlulluni iluanaarniarnerup akiorniarniarneranut tunngasunik imalik kiisalu sarsuatillugit saqqumius-

sissutinik tassunga tunngasunik imaqa-toq suliarineqarnikuupput. Quppersak-kap taassuma atoneratigut kalaallit su-liffeqarfutaasa ajornannginnerusumik peqquserlulluni iluanaarniarneqarnissamik eqqorneqannginnissaq ajornannginne-rulersissavaa. Pikkorissartitsineq maj 2014-imi ingerlanneqarpoq.

AVAMMUT SAQQUMILARNEQ TUSAGASSIUUTINULLU SAMMISU-MIK ILIUUSEQARNEQ

Innuttaasunut tunngatillugu Facebook annerusumik atorneqarpoq oqariartuuti-nik katersinermut, oqallinnermut siaruar-terinermullu. Facebookimi quppersagaq iserfigineqarluartarpoq, 2014-imilu inuit 700-nik sinnillit iserfigisimavaat. Siulit-taasoq Kalaallit Nunaanni, Danmarkimi nunanilu allani tusagassiuutini saqqumi-

laarnikuuvuq, taamaallillunilu ammasumik ingerlatseriaaseq oqallinnermi sammine-qalersillugu. Ukiup ingerlanerani oqallin-nermi sammineqarput politikerit soqutigis-anik aporaatsitsinerat, nunatta karsianik atonerluinerat, suliniutinik angisuunik aatsitassarsiorniarnarit, uran pillugu oqallinneq kiisalu whistleblower-inut tunngasut.

TUSARNIAANERIT

TIG arlaleriarluni kaammattorneqarpoq tusarniaanernut akissuteqarnissaminik. Nukissaqarniarneq peqqutigalugu pingaarnersuisoqartariaqartarpoq. 2014-imi TIG tusarniaassutinut ukununga akissuteqarnikuuvuq:

- Nukissiorfiit aktieselskabinngortinni-arnisaannut pitsaaqutit ajoqutillu pil-lutit nalunaarussiaq.

- Inuiaqatigiinnut Sunniutissanik Naliliineri Suliniimmut Piumasaqaatit aamma Avatangiisinut Sunniutissanik Naliliineri Suliniimmut Piumasaqaatit. GME/Kuannersuit
- GeoSurvey. Nunatsinni ujarassiornik-uk ilisimatusarnermik, paasisanik katersiffittut qitiusumillu paasisutissanik toqqorsivittut atuuttussamik peqalernissamik siunnersuut.
- Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit pillugu allannguissamik siunnersuut.
- Aaqqissuusseqqinneq pillugu nalilersuinissamat najoqqutassiassamat missingiut.

ATAATSIMIINNERIT

Ilutsinni ataatsimiinnerit: Siulersuisuni ataatsimiinnerit ingerlanneqarput 13. januar, 23. april, 10. juni, 19. august, 23. oktober aamma 4. december. Ukiumoortumik ataatsimeersuarneq pivog 23. april. Imaqarniliat siulersuisut ataatsimiinnerminni oqaluuserisaqarnerat aammalu ukiumoortumik ataatsimeersuarnermit takuneqarsinnaapput nittartakka-mi www.transparency.gl.

2014-imi ukiumoortumik ataatsimeersuarneq Katuami ingerlanneqarpoq orni-garneqarlualrunilu. Ilaasortat siullermeer-sumik siulittaasumik siulersuisunillu qinersipput. 2013-imi malittarisassanik allanngortitsinerup kingunerisaanik siulersuisut toqqagaajunnaarput, taamaalillunilu TIG 23. april 2014 aallarnerfigalugu nalinginnaasumik peqatigiiffittut atuutilerpoq, ilaasortanit ilaasortaasut akornanni qinerneqarsimasunit siulersuisoqalerlutik. Siulersuisut septemberimi periusissatut iliuusissatullu pilersaarusiorniarlutik isumasioqatigiipput, tassanilu ukiumut tulliuttumut sammivissaq aalajangerlugu.

Decemberip 6-ani ilaasortanik ataatsimiisitsisoqarpoq.

Avataaneersunik ataatsimeeqateqar-neq: TIG arlalinnit ataatsimeeqatiserineqarpoq, soorlu Tanbreez, Greenland Minerals and Energy (GME), Shell-ip Kalaallit Nunaanni pisortaa, Københavni-mi Canadap aallartitaqarfianit, Baffinland Iron Mines Compagny aammalu ilisimatusar-tut nunanit assigiinngitsuneersut. Ilan-

ngulluguttaq Namminersorlutik Oqar-tussat nunanut allanut tunngasunut allaf-feqarfia kiisalu Kommuneqarfik Sermer-sooq ataatsimeeqatigineqarnikuupput.

TI'mi ataqatigiissaarisup tikeraarneranut atatillugu TIG'mi siulersuisuinit kissaatigineqarpoq inuiaqatigiit pillugit siamma-sissumik tamatigoortumillu paasisutis-sinneqarnissaa. Taamaattumik ataatsi-meeqatigineqarput ICC, Ilisimatusarfimmi pisortaq, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Kattuffiat, Grønlandsbanken, Inatsisartu-ni ilaasortaq Naaja Nathanielsen aamma BMN Company.

ATAATSIMEERSUARNERIT

TIG 2014-ip ingerlanerani ataatsimeersuarnernut arlariinnut peqataavoq, sulini-aqatigiiffiup isumai siaruarerusullugit. Ataatsimeersuarnermi/ataatsimiinnerni ukunani TIG saqqummiisutut imaluunni-t paasisimasalittut sassartitatut peqataati-taqarpoq:

- Ilisimatusarfimmi ataatsimeersuar-neq nalunaarusiap 'Kalaallit Nunaan-nut iluaqutissaqqullugu' saqqummi-unneqarneranut atatillugu.
- NGO't suleqatigiiffiata Innuttaasunik Peqataatitsinerunissaq pillugu am-masumik ataatsimiititsinerat.
- Aatsitassanut ikummatissanullu Ataatsimiititaliap Uuliasiornermut Aatsitassarsiornermullu Periusissiaq pillugu isumasioqatigiisitsinera.
- Christiansborg-imi inuusutissarsiutit pillugit ataatsimeersuarneq.

INNUTTAASUNUT ATTAVEQARNEQ

TIG'p Facebook'imi quppenera atorluar-neqartarpoq 700-llu sinnerlugit 'likes'-eqarluni. Facebookikkut kalerriutigine-qartarput ataatsimiinnerit pisussat, tu-sagassiuutinut nalunaarutit kiisalu ulluni taakkunani sammineqartunut oqaase-qaatit. Inuit soqutiginnittut Facebook'imi qupperneq atorarpaat siulersunut attaveqarniaraangamik.

Unnuk Kulturisiorfimmi TIG peqataavoq, Ilisimatusarfimmiullu paasisutissatimi-nik nassarluni.

Nuup avataani Paamiuni, Sisimiuni Aa-siannilu pisoqartitsisoqarpoq. Paamiuni innuttaasunik ataatsimiisitsisoqarpoq taa-

valu Sisimiuni Aasiannilu ilinniartitaane-rit paasisitsiniutigalugit angalaqatigiitto-qarneranut atatillugu TIG pillugu paasis-sutissiisoqarluni.

2014-ip ukiaanerani Inatsisartunut qi-nersisoqartussaanaera malunnarpoq. TIG'mit kissaatigineqarpoq peqquserlul-luni iluanaarniarneq tamatumangalu akiuiniarneq qineqqusaarnerup nalaani sammisaajumaartoq, taamaattumillu ili-uusissat 'pingasociusat' aallartillugit, tassaasut qinersinissamat atatillugu alla-gartarsuarnik nivinngartuineq, TI'p Peq-quserlulluni Iluanaarniarnermik Akiuiniar-neq pillugu Nalunaarutaanik nittarsaanis-saq kiisalu qineqqusaartitsinissaq.

Allagartarsuarni illoqarfinni assigiinngit-suni nivinngasorneqartuni qinersisartut kajumissaarneqarput partimik peqquser-lulluni iluanaarniarnermut, qanigisanik salliutitsisarnernut pissaaniligaaffimillu atornerluisarnermut akerliusumik taa-seqqullugit. Suliummut atatillugu aamma allaffissaaqqat qineqqusaartunut apeq-qutigineqarsinnaasunik naqitsiffigineqar-simasat tigusariaannaatinnearput; apequtit ukuupput: 'Kia angalanerit aki-lerpaa', 'Kikkut atorfinitsittarpigit' aamma 'Tunissut qanoq annertutigisoq tigoru-sussinnaassaviuk'.

TI'p peqquserlulluni iluanaarniarneq aki-uiniarneq pillugu nalunaarutaa kalaalli-suunngortinneqarpoq qallunaatuunngor-tinneqarlunilu allagartarsuannorlugulu (320 x 160 cm) kiisalu allagartarsuannu-atut agguatakkatut naqinneqarluni. In-nuttaasut kikkulluunniit kajumissaarne-qarput atsiqataaqqullugit, atsiortullu al-lagartarsuannuamik tunineqartarput. At-siortitsinerit pippit Nuummik ilaasortanik ataatsimiisitsineri, NGO't Suleqatigiiffi-ata aaqqissugaanik qineqqusaartitsiner-mi, Sisimiuni Aasiannilu ilinniartitaanerit paasisitsiniutigineqarnerini, 9. december Katuami kaffillernerimi kiisalu Facebook aqqutigalugu. Katillugit innuttaasut 600't missaat atsiornermikkut takutinniarpaat, oqariartuutinik malittarinnerusullutik.

Qineqqusaartitsinerimut NGO't Suleqati-giiffiannit aaqqissugaasumut qulequtari-tinneqarpoq: Partit qanoq ilillutik innut-taasunik akuutitsineq pitsaanerusoq qu-lakkeerniarpaat.

9. december, FN'ip nunarsuaq tamakkerlugu peqquserlulluni iluanaarnerup akiorneqarnissaanut ullorititaa Katuami kaffilernikkut malunnartinniarneqarpoq.

PAASISSUTISSATUT ILINNIUTISSATULLU ATORTUSSIAAT

Pisortat suliffeqarfiutaanni atorfillit isummersinnaanermik pisinnaatitaaffiat pillugu quppersagaq aamma ilinniusiaq meeqqat atuarianni ilinniartitsisunut toraagalik 2014'ip naalernerani suliarineqarput. Taakku tamarmik 2015'imi saqqummissapput.

TIG saqqumilaartinniarlugu balonnit, sukuaqqat, saqqarmiut tajallu TIG'p ilisar-naataanik naqinnillit pisarineqarput.

TI SUMMERSCHOOL

Transparency International'ip aasaanerani inuusuttunut ilisimatusarfia Vilnius-imiittoq 120-nik peqataaffineqarpoq. Nunatsinnit peqataavoq Tukumminnguaq Nykjær Olsen, Ilisimatusarfimmi inooqatigiinnik ilisimatusaat pillugu ilinniagalik. Peqataasinnaaneranut periarfissiisuvoq Grønlandsbankip Inuusutissarsiutinut Aningaasaateqarfiata angalanermut najugaqarnermullu 15.000 kr.-nik tapiissu-teqarneratigut.

NUNATSINNI POLITIKKIKKUT PI-TUTTORSIMANNIGTSUT SULEQATI-GIIFFIAT (NGO'T SULEQATIGIIFFIAT)

Suleqatigiiffiup 2013-imi pilersinneqarput innuttaasunik pitsaanerusemik akuutitsinissaq pillugu inassuteqaatit Naalakkersuisunut 25. marts tunniuppai. Siu-mut isigisumik suleqatigiiffiup takorluugai, siunertai sinaakkutissaalu pillugit isumaqatigiissut oktober 2014-imi atsi-

orneqarpoq. Suliniaqatigiiffiit atsiogataasut tassaapput Kalaallit Nunaanni Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiiffiat (ICC), Transparency International Greenland (TIG), Kalaallit Nunaanni Aalisartut Pini-artullu Kattuffiat (KNAPK) Earth Charter Greenland aamma WWF Verdens-naturfonden. Oktoberimi suliniaqatigiiffinnik ineriartortitsineq pillugu isumasi-oqatigiittoqarpoq aammalu ukiuni tullittuni pingasuni suleqatigiinerup qanoq ingerlanissaanik allakkioqatigiittoqarluni.

TRANSPARENCY INTERNATIONALIP BERLIN-IMI UKIUMOORTUMIK ATAATSIMEERSUARNERA

Siulersuisunut ilaasortat allattoqarfinnilu sulisut nunarsuaq tamakkerlugu immikkoortotaqarfiineersut naapeqatigiipput oqallissigalugillu peqquserlullunilu iluanaarniarneq pillugu unammilligassat qanorlu ililluni akiorniarneqarsinnaanersut. TIG'mit peqataapput siulittaasoq, siulersuisunut immikkut ilisimalittut suleqataasartut marluk aammalu allaffeqarfimmi piffissami ilaannakortumi sulisorineqartut marluk. Ataatsimiinnerup ingerlanerani TIG'p aallartitaasa TI'p peqquserlulluni iluanaarniarneq akiorniarlugu nalunaarutaanut isumaqataasut atsiortut.

TI'P ALLAFFEQARFIANIT TIKERARNEQARNEQ

Ulluni 4.-9. december Transparency International Greenland'ip (TIG) suliniaqatigiiffiup Kattuffiata Berlinimi qitiusumi allaffeqarfiani nunap immikkoortuani ataqatigiissaarisut atorfilik Peter Varga tikeraartorivaa. Ammmasumik ingerlatsineq peqquserlullunilu iluanaarniarnermut akerliuneq Kalaallit Nunaanni oqalli-

saallualernikuvoq, tassalu TIG'p nunarsuaq tamaat kattuffimmut akuerisaasumik ilaasortannornissani qinnuteqaatigaa. Peter Vargap tikeraarnera kattuffimmit tamatuma isummerfiginiarnissaanut attuumassuteqarpoq. Siulersuisunut ataatsimiinnermut peqataavoq, qinnuteqaatip suliassartai pillugit nassuiaateqarpoq aammalu TIG'p ilaasortaanit suleqataaniilu arlalinnik naapitaqarluni.

ANINGAASAATEQARFIIT TUNISSUTISIALLU

TIG GrønlandsBANKEN-ip Inuusutissarsiornermut Aningaasaateqarfianit: allaffiup ingerlanneqarneranut kiisalu suliniutinut tapiissutinut, ilaatigut Summerschool.

Tipsernermit Lottornermillu Tapiissuteqartarfik C: init attartornerinut 75.000 kr.

Deloitte: 2013-imut ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiornerinut.

Inuit Pisinnaatitaaffiinut Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivisa tapiissuteqartarfia: TIG Innarluutillit Pillugit Ilisimasaqarfik Siunnersuisarfiutigisooq IPIS suleqatigalugu FN'ip Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaa pillugu paasisutissiisutut filmiliap kalaallisuunngortinneqarnissaanut kr. 31.119,75. TIG Ilisimatusarfimmi Ilinniar-titsineramik Ilisimatusarfik peqatigalugu kr. 39.000, meeqqat atuarianni ilinniar-titsisut peqquserlulluni iluanaarniarnermik akiuiniarneq pillugu atuartitsineran-nut sakkussaannik suliaqarnermut. TIG Grønlands Advokater suleqatigalugit kr. 32.250 Pisortat suliffeqarfiutaanni atorfillit isummersinnaanermik pisinnaatitaaffiat pillugu quppersakkamik suliaqarner-mut. TIG Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Kattuffiat suleqatigalugu kr. 37.500 GAP misissuinermut. Kingullertut taaneqartu-mit kr. 15.000 utedinneqarput, 2014-imi kalaallisuunngortinneqarnera naammassinngimmat.

TI'p peqquserlulluni iluanaarniarner-mut akerliuneq pillugu nalunaarutaa. Allagartarsuaq atsiorfineqarsimasooq assilisaavoq Nuummi FN'ip peqquser-lulluni iluanaarniarnerup akiorniar-neqarneranut ullorititaani 9. december.

Transparency International School 2014-imi peqataasut. Tukumminnuaq saarlerni saamia tungaani takuneqarsinnaavoq

Tele Greenland: allattoqarfiup internetikut akeqanngitsumik attaveqaateqarne-ranut.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Kattuffiat: kr. 15.000 kiisalu nassiussuinnermut aningaasartuutit november 2014-imi Inatsisartunut qinersinissamut atatillugu ammasumik ingerlatsineq pillugu paasi-sitsiniaanermut. Naatsorsuuserinermut ikiunneq.

Maren Granlien: siunnersuinnermut akittak-kaminik appasinnerusumik akiligas-sarsiineq.

Inu:it: qarasaasiakkut nittartakkap attavi-lersorneranut ikiunneq.

ALLATTOQARFIK

TIG NGO't allat allaffimmik katusseqa-tigai. Allaffik Nuup qeqqani sionatigut Oles Varehusiusimasumi inissisimavoq.

TI SUMMERSCHOOL

Julip qeqqata missaani 2014 inuusuttut 120 Litauen-ip pingaarnepaatut illoqar-fiani Vilnius-imi naapeqatigiippat Trans-parency International School on Integri-ty's aasaanerani ilinniarfiani peqquserlul-luni iluanaarniartarneq sammiartorlugu.

Transparency International Greenland ilinniagallit peqatigiiffiat ILI ILI suleqatiga-lugu 2014-imi aammaarluni peqataa-titaqarpoq. Tamatumuuna peqataavoq

Tukumminnuaq Nykjær Olsen, Ilisima-tusarfimmi inooqatigiinnik ilisimatusaat pillugu ilinniagalik. Peqataanissaa peri-arfissinneqarpoq Grønlandsbanken'ip Inuusutissarsiutitut Aningaasaateqarfiata tapiussutteqarneratigut.

Tukumminnuaq Nykjær Olsen nalunaa-rusiamik assitalimmik nassiussaqaarni-kuuvoq. Taanna naalisarlugu imatut ima-qarpoq: "Aasaanerani ilinniarfimmi peq-quserlulluni iluanaarniartarnermik akiu-iniarnissamut sakkussat assigiinngitsut sammivagut, soorlu FN'ip peqquserlulluni iluanaarniartarneq akiorniarlugu isuma-qatigiissutaa aammalu peqquserlulluni iluanaarniarnermut uuttueriaatsit assi-giinngitsut soorlu nunarsuaq tamakkerlu-gu peqquserlulluni iluanaarniartarnermik uuttueriaaseq (globalt korruptionsbarome-ter) kiisalu nalunaarsuinerit tuluttut "cor-ruption perception index"-imik aamma "bribe payers index"-imik taaneqartartut.

Aasaanerani ilinniarnermi peqataasut ilaat oqaluttuarput nunaminni peqquser-lulluni iluanaarniartoqartartoq, assigiin-gitsunik annertussusilimmik, ilaatigut napparsimavinni politiinilu. Assersuuti-galugu nunamit ataasiinnaanngitsumit oqaluttuarineqarpoq, ilaqtat napparsi-mavimmi uninngasut pitsaasumik paaq-qutarineqarnisaat pillugu peqqissaasut akilernerqartariaqartartut, taamaaliun-ngikkaannilu allaat toqumik kinguneqar-

sinnaasartuq. Taamatunngooq pissuse-qarneq naliginnaasutut isigineqarpoq, allaat kulturip ilaattut isigineqarluni, taa-maattumillu allannortikkuminaalluni. Peqataasut allat oqaluttuarput politiit akornani peqquserluttoqartarneranik, as-sersuutigalugu politiit eqqunngitsumik akiligassinneqartarneq akiliutigineqartut namminneq kaasarfimminnut ikisarlugit.

Atuarfimmi peqataaneq assut pissarsi-narpoq, aamma nammineq piginnaanerit tungaasigut soorlu aqutseriaaseq aam-ma paasinerullugu, qanoq pitsaasumik toqqaasinnaaneq kiisalu paasissutissanik siammarterineq, tassami tamatta akisus-saaffigaarput inuiaqatigiit peqquserluffi-unneginnisaat.

Neriuppunga inuusuttut allat aamma appaagu peqataanissaminnut soquti-ginnikkumaartut, sammisaq pingaarute-qaqimmat, siunissami nunatsinni aam-ma sissuerluagassarput, tassami aatsi-tassarsiorneq ineriartortinneqartussatut siunnerfigineqarpoq, tamannalu pillugu ersarissullortoqanngittarnera misigisa-qarfigereerparput.

